

Onze cliënt heeft vandaag een levenslange gevangenisstraf tegen zich horen eisen. Kijkend naar de omvang van de ramp die op 17 juli 2014 plaatsvond, is zo'n eis te begrijpen. Niets weegt op tegen de onbeschrijfelijk grote gevolgen van de ramp. Hoe zwaar en verstrekkend deze gevolgen zijn, is te horen geweest tijdens de voordrachten van de nabestaanden die van hun spreekrecht gebruik hebben gemaakt. Met die verhalen is nog duidelijker geworden hoe buitengewoon verdrietig de verliezen zijn. Ook onze cliënt is daardoor zeer geraakt en hecht eraan dat zijn medeleven, in aanvulling op de video waarin hij dat zelf ook al tot uitdrukking brengt, nog eens wordt benoemd.

Onze taak is en blijft om niet alleen naar de gevolgen van de ramp te kijken. Voor de verdediging spelen meerdere vragen. Onder meer **de vraag of de verdenking tegen onze cliënt kan worden bewezen.**

Anders dan het Openbaar Ministerie stelt, **probeert onze cliënt wel degelijk om de waarheid naar boven te krijgen.** Dat doet hij door ons te vragen om iedere steen met betrekking tot het onderzoek naar de ramp om te draaien. Dat doet hij ook door de vragen die het Openbaar Ministerie naar Rusland had opgestuurd, in een videoverklaring te beantwoorden en door de vraag die de rechtbank stelt, nauwkeurig en uitgebreid te beantwoorden en de informatie te geven die hij wél heeft.

Dat hij **niet 'de' antwoorden** heeft op de vraag hoe en waarom MH17 is neergehaald, kan hem niet worden verweten. Hij heeft al gezegd die antwoorden eenvoudigweg niet te hebben. Hoe kan van iemand worden verwacht dat hij informatie geeft die hij niet heeft?

Onze cliënt heeft de antwoorden niet; **het Openbaar Ministerie heeft die antwoorden ook niet.** Het Openbaar Ministerie weet, ook na al die jaren van onderzoek, niet wie op een knop heeft gedrukt, het Openbaar Ministerie weet niet wie de opdracht daarvoor gaf en niet waarom op een knop is gedrukt. Het Openbaar Ministerie weet evenmin welk *soort* BUK dan zou zijn gebruikt. Terwijl wij die duidelijkheid uitdrukkelijk hebben gevraagd, omdat dat cruciaal kan zijn voor bijvoorbeeld de vraag of een BUK vanaf dat veld MH17 zou hebben *kunnen* raken.

Wat het Openbaar Ministerie, anders dan onze cliënt, wél pretendeert te weten, is dat MH17 met 'een' BUK zou zijn neergehaald, vanaf een bepaald veld, door de separatisten, en dat onze cliënt daaraan een bijdrage zou hebben geleverd. Ten onrechte. **Het Openbaar Ministerie weet dat niet zeker;** de zaak is, ook na zeven jaar onderzoek, veel minder duidelijk en sterk dan het Openbaar Ministerie doet voorkomen.

De door het Openbaar Ministerie gecreëerde schijnzekerheid helpt niet; in ieder geval niet degenen die geïnteresseerd zijn in de waarheid. Daartoe behoort ook onze cliënt. Het is helaas niet verrassend: al jaren verkondigen Openbaar Ministerie en JIT, publiekelijk, in woord en beeld, wat er gebeurd zou zijn en hoe zeker zij dat zouden weten.

De rechtbank heeft verzoeken van de verdediging om de werkwijze van het Openbaar Ministerie te controleren, niet willen toewijzen. Dat grenzeloze vertrouwen in het Openbaar Ministerie hebben wij niet.

Wij zullen tijdens ons pleidooi, vermoedelijk in maart 2022, toelichten hoe verkeerd de opsporing is gegaan. Hoe gevaarlijk het is als de uitkomst van een strafrechtelijk onderzoek voor het Openbaar Ministerie al 'vast' staat voordat een onderzoek goed en wel van de grond is gekomen, hoe schadelijk dat is voor de betrouwbaarheid van de uitkomsten van dat onderzoek en hoe onterecht de gepretendeerde zekerheid over die uitkomsten is. Tijdens ons pleidooi zullen wij dan ook bespreken dat het aangedragen bewijs onbetrouwbaar en/of onvolledig is, dat ander bewijs eenzijdig is belicht, dat weer andere belangrijke informatie niet is belicht of zelf op onrechtmatige wijze is achtergehouden. Wij zullen, tijdens ons pleidooi, de rechtbank met overtuiging verzoeken onze cliënt vrij te spreken en hebben vertrouwen in de uitkomst.

22 december 2021,

B.C.W. van Eijck en A.S. ten Doesschate